

KOMENTÁŘ

24. 2. 2020

Sklizeň zemědělských plodin v roce 2019 – nárůst u obilovin a brambor, pokles u řepky

Celková sklizeň obilovin na Vysočině v roce 2019 ve výši 723 tisíc tun byla třetí nejvyšší v rámci České republiky za Středočeským a Jihomoravským krajem. Podíl kraje na celkové sklizni obilovin v republice činil 9,5 %. Oproti předchozímu roku se sklizeň obilovin v kraji zvýšila o 3,6 %, v celé ČR byla produkce obilovin vyšší o 9,7 %. Nárůst celkové sklizně obilovin na Vysočině byl v roce 2019 způsoben zvýšeným hektarovým výnosem, který proti předchozímu roku vzrostl o 21 kg. Výměra obilovin se naopak zmenšila o 523 hektarů.

Český statistický úřad již tradičně v tomto období zveřejňuje údaje o definitivní sklizni zemědělských plodin v předchozím roce. Kraj Vysočina jako typický venkovský region s vysokým podílem zemědělské půdy zaujímá v těchto přehledech významné místo.

V roce 2019 sklidili zemědělci na Vysočině 5,43 tuny **obilovin** z jednoho hektaru, což je až dvanáctý výnos v rámci České republiky. Nejvyšší výnos byl dosažen v Hlavním městě Praze a ve Zlínském kraji, kde byla překročena hranice 5,8 tun z hektaru. Vysočina vzhledem k přírodním podmínkám nemůže konkurovat produkčním oblastem, jako je střední a jižní Morava, střední Čechy nebo Polabí.

V Kraji Vysočina je nejrozšířenější obilovinou **ozimá pšenice**, která zaujímá více než polovinu výměry osevní plochy obilovin. V roce 2019 se z této plochy sklídilo 424 tisíc tun zrna, což je proti předchozímu roku o 5,8 % více. Druhou nejrozšířenější obilovinou je **ječmen jarní**, kterého bylo v roce 2019 sklizeno téměř 139 tisíc tun, to je jedna pětina z celkové sklizně obilovin.

Zcela konkurenceschopnými obilovinami pro Vysočinu jsou **žito, oves a triticales**, což vyplývá i ze srovnání výnosů s průměrem ČR v posledních pěti letech. Mezi kraji zaujímá Vysočina první místo ve sklizni žita – téměř 29 tisíc tun představuje 18,3 % republikové sklizně, a dále čtvrté místo po Jihočeském, Plzeňském a Středočeském kraji ve sklizni ovsa – více než 16 tisíc tun představovalo 12,3 % z celkové sklizně ovsa v ČR. U hybridní obiloviny triticales je zaznamenána také čtvrtá nejvyšší sklizeň mezi kraji – téměř 24 tisíc tun znamenalo 12,2 % z celkové sklizně této plodiny v ČR. Tyto druhy obilovin se však pěstují na podstatně menší výměře. Triticales a oves slouží spíše ke krmným účelům. Naopak žitná mouka a ovesné vločky jsou typickou potravinářskou surovinou. Plocha žita se proti roku 2018 o čtvrtinu zvýšila, zvětšila se i plocha triticales o devět procent a zmenšení výměry bylo evidováno u ovsa (-10 %).

Kukuřice na zrno se na Vysočině pěstuje pouze okrajově, její rozloha v roce 2019 představovala pouze 1,5 % celkové výměry obilovin. Hektarový výnos byl proti předchozímu roku vyšší o 18 procent.

KOMENTÁŘ

Ve sklizni **luskovin** se Vysočina umístila s produkcí 7 610 tun na třetím místě za Středočeským a Jihomoravským krajem. Sklizeň řepky byla také třetí nejvyšší za Středočeským a Jihočeským krajem. Plochy řepky byly proti předchozímu roku zmenšeny o 2 261 ha, tj. o 5,3 %, sklizeň dosáhla téměř 124 tisíc tun při výnosu tři tuny z hektaru.

Vysočina je tradičně dominantním krajem v pěstování **brambor**. Také v roce 2019 se kraj podílel jednou třetinou na celkové produkci brambor v ČR. Ostatních brambor (konzumní + průmyslové) bylo na Vysočině sklizeno téměř 169 tisíc tun, což je proti sklizni v roce 2018 o 13 tisíc tun více. Výměra brambor zůstala mírně pod úrovní předchozího roku, ale rozhodující pro vyšší produkce byl vyšší hektarový výnos, neboť z každého hektaru bylo sklizeno o dvě a půl tuny více než v předchozím roce.

Z ostatních zemědělských plodin zaujímá Vysočina první místo ve sklizni **pícnin na orné půdě (v seně) a kukuřice na zeleno a siláž** (v obou případech kolem 16 % z produkce ČR), což koresponduje s vysokými stavy skotu a také s vyšším stupněm zornění v méně příznivých oblastech. Na čtvrtém místě za Jihočeským, Plzeňským a Moravskoslezským krajem je sklizeň píce v seně z trvalých travních porostů (8,6 % produkce ČR).

V hospodářském roce 2018/2019 spotřebovali zemědělci na Vysočině téměř 39 tisíc tun minerálních **hnojiv** v čistých živinách, z toho 75 % tvořila hnojiva dusíkatá. Spotřeba statkových hnojiv představovala celkem 2 079 tisíc tun, přičemž 58 % připadá na hnůj. Vápenných hnojiv bylo spotřebováno 76 tisíc tun.

Sklizeň zemědělských plodin v Kraji Vysočina v roce 2019

Plodina	Plocha		Hektarový výnos				Sklizeň		
	rok 2019	změna proti roku 2018	rok 2019	změna proti roku 2018	rok 2019	změna proti roku 2018			
	v hektarech	v %	v tunách	v %	v tunách	v %			
Obiloviny celkem	132 979	-523	99,6	5,43	0,21	104,0	722 631	25 087	103,6
pšenice ozimá	72 618	875	101,2	5,83	0,25	104,5	423 666	23 090	105,8
pšenice jarní	2 404	-150	94,1	3,60	-0,45	88,9	8 655	-1 686	83,7
žito ozimé a jarní	5 467	1 166	127,1	5,28	0,41	108,5	28 862	7 932	137,9
ječmen ozimý	12 634	166	101,3	5,81	0,93	119,1	73 360	12 554	120,6
ječmen jarní	28 429	-1 714	94,3	4,87	-0,16	96,8	138 562	-13 192	91,3
oves	5 084	-563	90,0	3,24	-0,41	88,9	16 491	-4 121	80,0
triticale	4 876	402	109,0	4,91	0,39	108,6	23 925	3 701	118,3
kukuřice na zrno	1 133	-611	64,9	7,63	1,16	117,9	8 646	-2 647	76,6
Luskoviny celkem	3 384	30	100,9	2,25	-0,15	93,8	7 610	-435	94,6
Brambory ostatní ^{*)}	5 656	-72	98,7	29,87	2,61	109,6	168 947	12 771	108,2
Cukrovka technická	220	11	105,1	61,56	5,25	109,3	13 559	1 759	114,9
Řepka	40 770	-2 261	94,7	3,04	-0,47	86,7	123 739	-26 924	82,1
Pícniny na or. půdě celkem (přepočteno na seno)	81 937	1 950	102,4	9,57	1,11	113,2	784 538	107 754	115,9
Kukuřice na zeleno a siláž	37 660	16	100,0	34,96	4,97	116,6	1 316 610	187 628	116,6
Trvalé travní porosty (přepočteno na seno)	82 185	-506	99,4	2,96	0,42	116,4	243 421	33 010	115,7

^{*)}brambory ostatní zahrnují brambory konzumní a průmyslové

KOMENTÁŘ

Sklizeň zemědělských plodin v Kraji Vysočina v porovnání s ČR v roce 2019

Plodina	Plocha v hektarech			Výnos v t/ha		Sklizeň v tunách		
	ČR	Kraj Vysočina	podíl na ČR v %	ČR	Kraj Vysočina	ČR	Kraj Vysočina	podíl na ČR v %
Obiloviny celkem	1 352 530	132 979	9,8	5,65	5,43	7 646 148	722 631	9,5
pšenice ozimá	814 517	72 618	8,9	5,79	5,83	4 716 450	423 666	9,0
pšenice jarní	24 929	2 404	9,6	3,84	3,60	95 714	8 655	9,0
žito ozimé a jarní	31 129	5 467	17,6	5,06	5,28	157 561	28 862	18,3
ječmen ozimý	107 707	12 634	11,7	5,98	5,81	644 113	73 360	11,4
ječmen jarní	211 876	28 429	13,4	5,07	4,87	1 073 948	138 562	12,9
oves	42 530	5 084	12,0	3,16	3,24	134 410	16 491	12,3
triticale	39 668	4 876	12,3	4,93	4,91	195 409	23 925	12,2
kukuřice na zrno	74 827	1 133	1,5	8,29	7,63	620 261	8 646	1,4
Luskoviny celkem	33 766	3 384	10,0	2,20	2,25	74 165	7 610	10,3
Brambory ostatní ^{*)}	19 017	5 656	29,7	28,05	29,87	533 410	168 947	31,7
Cukrovka technická	59 212	220	0,4	61,84	61,56	3 661 421	13 559	0,4
Řepka	379 778	40 770	10,7	3,05	3,04	1 156 973	123 739	10,7
Píceňiny na or. půdě celkem (přepočteno na seno)	499 653	81 937	16,4	9,69	9,57	4 841 585	784 538	16,2
Kukuřice na zeleno a siláž	232 392	37 660	16,2	35,47	34,96	8 243 654	1 316 610	16,0
Trvalé travní porosty (přepočteno na seno)	966 001	82 185	8,5	2,92	2,96	2 822 742	243 421	8,6

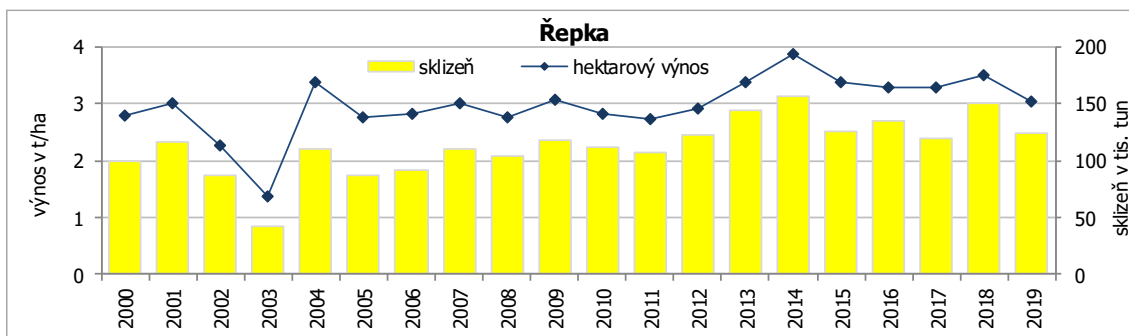
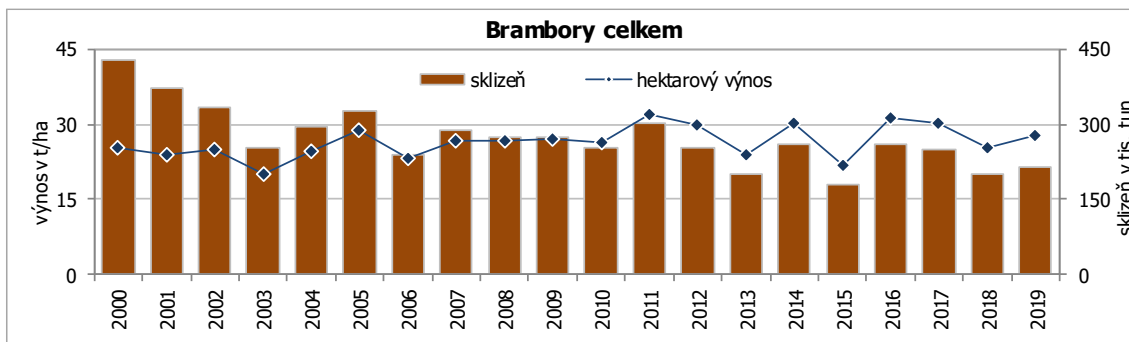
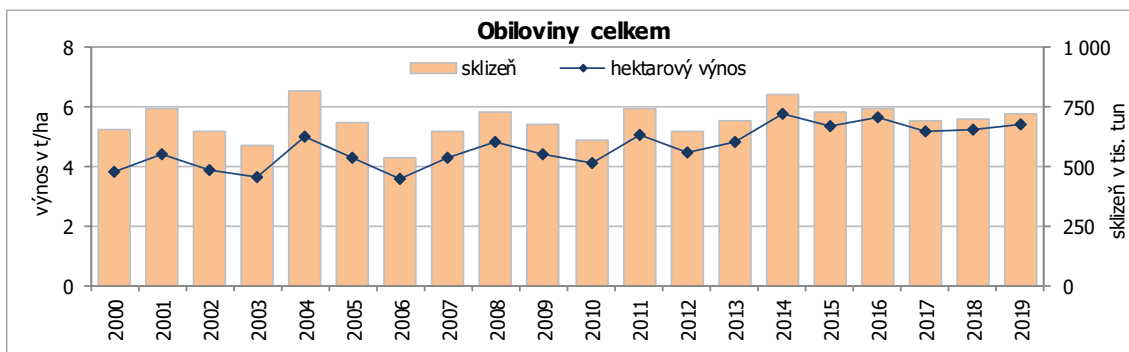
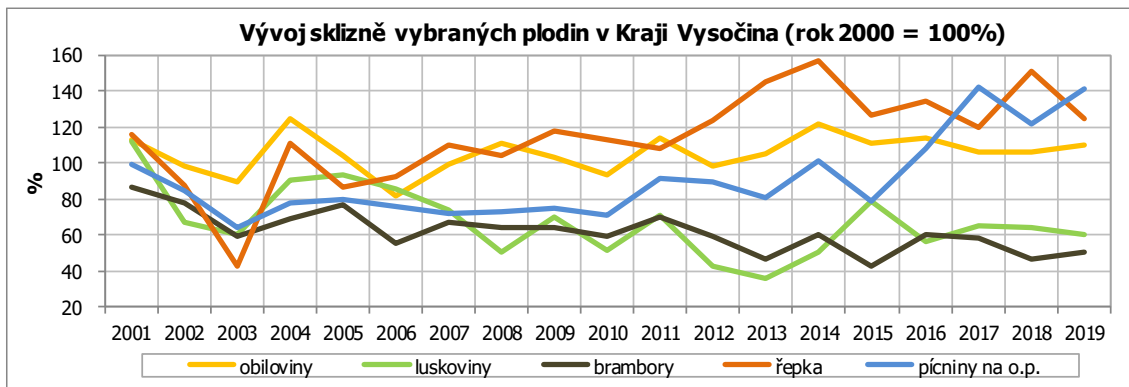
^{*)}brambory ostatní zahrnují brambory konzumní a průmyslové

Spotřeba hnojiv za hospodářský rok 2018/2019^{*)}

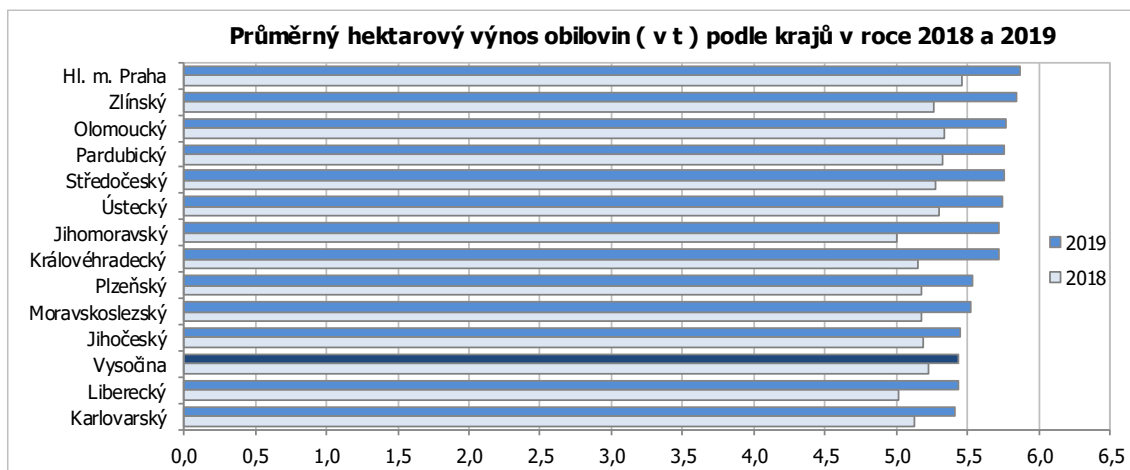
	Česká republika				Kraj Vysočina			
	hospodářský rok			index (2018/2019)/ (2017/2018)	hospodářský rok			index (2018/2019)/ (2017/2018)
	2016/2017	2017/2018	2018/2019		2016/2017	2017/2018	2018/2019	
	v tunách				v %	v tunách		
Minerální hnojiva v čistých živinách celkem	380 659	374 995	365 071	97,4	36 822	38 985	38 718	99,3
v tom: dusíkatá (N)	285 739	281 271	274 305	97,5	28 350	29 362	29 116	99,2
fosforečná (P2O5)	56 194	54 969	52 595	95,7	5 116	5 504	5 653	102,7
draselná (K2O)	38 725	38 755	38 171	98,5	3 356	4 119	3 950	95,9
Statková hnojiva celkem	12 911 883	13 341 814	13 435 547	100,7	2 075 518	2 144 675	2 079 495	97,0
v tom: hnůj	7 113 348	7 259 277	7 386 213	101,7	1 157 714	1 219 043	1 208 296	99,1
kejda	3 070 163	3 208 994	3 367 726	104,9	488 012	505 717	514 039	101,6
močůvka	1 312 973	1 263 519	1 105 359	87,5	285 615	220 521	215 974	97,9
ostatní	1 415 400	1 610 025	1 576 249	97,9	144 176	199 395	141 187	70,8
Vápenatá hnojiva ve zboží	345 041	408 365	420 049	102,9	60 625	68 941	75 523	109,5
Organická hnojiva	4 658 473	4 525 178	4 696 888	103,8	780 498	784 187	825 527	105,3
Organominerální hnojiva	70 994	72 021	63 779	88,6	-	715	1 069	x

^{*)} Není zahrnuta spotřeba hnojiv za malá hospodářství samostatně hospodařících rolníků, kteří nepředkládají výkazy

KOMENTÁŘ

KOMENTÁŘ

Kontakt:

Ing. Miloslav Witz

Oddělení informačních služeb, Krajská správa ČSÚ v Jihlavě

Tel.: 567 109 081

E-mail: miloslav.witz@czso.cz

Podrobné informace:

[Definitivní údaje o sklizni zemědělských plodin - 2019](#)